

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД

за дейността на

ДЕПАРТАМЕНТА ПО СПОРТ

за периода октомври 2009 – септември 2013 г.

Уважаеми колеги,

Четиригодишният период (2009-2013), който отчитаме днес, проследява същността, съдържанието, обективните условия и главните дейности на Департамента по спорт, подчинени изцяло на образователната и научна мисия на Университета.

Департаментът по спорт като основно звено в структурата на Университета осъществява най-важната за обществото задача: подобряване на физическото развитие и здравословното състояние на студентите. В тази връзка бяха предприети множество инициативи и се осъществиха програми в различните дейности на Департамента.

Цялата **2009** г. премина под знака на **80-годишнината** от организираната спортна дейност в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ – най-старото и елитно висше училище в България.

Следващите две години – **2010** и **2011**, преминаха под знака на всеобща криза и съответните антикризисни мерки, наложени както от държавата, така и от Университета.

2012 г. е характерна с научния подем на Департамента по спорт, а **2013** г. с честването на 125 годишнината на Софийския университет.

Тази характеристика по години не отразява цялостната работа на Департамента по спорт и в този отчет ще бъдат представени основните дейности през отчетния период:

- ✓ Учебна
- ✓ Научна
- ✓ Проектна
- ✓ Спортно-състезателна
- ✓ Рекреативна
- ✓ Други дейности

Учебна работа:

В тази дейност Департаментът непрекъснато се развива, както като преподавателска работа в съответните учебни дисциплини, така и като разширяване на обхвата на студентите и дисциплините. Бяха обхванати всички студенти, желаещи да практикуват предлаганите спортни дисциплини като броят им непрекъснато растеше. През този период се въведоха допълнителни спортни дисциплини като народни танци, зумба-фитнес, подвижни игри, корфбол, самоотбрана, карате, а през тази учебна година (2013/2014) се възстановиха заниманията по йога. Студентите с отклонения в здравословното състояние бяха обхванати в групи с облекчен или лечебно-възстановителен режим на физическо натоварване и физиотерапия, а за студентите с проблеми в телодържането бе въведена нова учебна дисциплина – корекционна гимнастика.

През този отчетен период се проведоха семинари с насоченост към подготовка и усъвършенстване на учебната дейност на преподавателите от Департамента по спорт. По време на семинарите се

приемаха и утвърждаваха учебните програми, провеждаше се обучение за ползване на нови технологии в помощ на учебната, научна и административна дейност.

През 2012 г. за първи път бе въведено онлайн записване за спорт, което улесни както студентите, така и преподавателите. В процеса на записване се откриха няколко проблема, които в последствие бяха отстранени. През настоящата 2013 г., отново се появи малък проблем, който също може да се отстрани, но процедурата е малко тежка, поради трудния достъп на нашия администратор до сървъра на Университета. Въпреки улесненията, предлагащи онлайн записване, някои колеги не са въодушевени от начина на записване, поради липсата на личен контакт със студентите. Нередовното посещение на студентите се дължи, не само на несериозното им отношение към заниманията със спорт. В някои от факултетите административният персонал не информира правилно студентите, а в други програмата се променя по време на семестъра.

Традиционно най-много са спортуващите студенти от ЮФ и ФМИ. Това според нас се дължи не само на големината на факултетите, но и на отношението на ръководствата на факултетите към спорта. За съжаление от тази учебна година ръководството на ФМИ е решило спортът за студентите да е факултативна учебна дисциплина, което е отстъпление от позицията, която имахме в този факултет.

Отношението към спорта на ЮФ продължава да е положително, като обучението е задължително от I до IV к. за специалността „Право“ и от I до III к. за специалността „Международни отношения“. Положителното отношение на ЮФ се прояви в приемане на учебните ни програми, които ни дават възможност регламентирано да провеждаме

лекционни часове по вида спорт. Това от своя страна подпомага академичното ни израстване, което бе голям проблем в цялостната дейност на Департамента.

От наша страна, чрез факултетните отговорници, би могло да се търсят още възможности за съвместна дейност с деканските ръководства на другите факултети.

От 2009/2010 учебна година Департаментът по спорт осъществява съвместна дейност с ФНПП, като провежда обучение по специалността „Физическо възпитание и спорт” (ФВС). Пета поредна учебна година преподавателите от двете катедри на ДС осигуряват спортна база и покриват голяма част от хорариума на тази специалност, около 600 учебни часа, под ръководството на координатора гл.ас. д-р Пелтекова.

Освен във ФНПП, някои колеги като доц. д-р Анжелина Янева и ас. д-р Костадин Костов провеждат лекционни курсове във факултетите по педагогика, класически и нови филологии, историческия и медицинския факултети, както и в Департамента за информация и усъвършенстване на учители.

През периода 2009-2013 г. бяха обявени четири конкурса за асистент. От тях бяха спечелени три и назначени като преподаватели – ас. Тихомир Димитров, ас. Бояна Митрева и ас. Радослав Костадинов. Предстои да се обявят и други конкурси, предвид все по-нарастващия обем на работа и брой студенти. За съжаление през 2011 г. ни напуснаха двама наши колеги (Емил Стоянов и Александър Еленков). В тази връзка необходимостта за обявяване на конкурси по футбол и волейбол, както и други е наложителна. Изчакването бе свързано с търсене на подходящи кандидати, както и свободни щатни бройки.

През 2012 г. бе обявен и спечелен конкурс за гл. асистент, свързан с израстването на колегата ас. д-р Г. Игнатов.

През 2013 година са обявени 3 бр. конкурси за доцент и един за професор, които в момента са в процедура.

През отчетния период дейността на Департамента бе разширена с провеждане на курсове по спортове, следдипломни квалификации и специализирани курсове за повишаване на професионалната квалификация като краткосрочни и дългосрочни по продължителност.

Научна работа:

Преподавателите по спорт търсят непрекъснато възможности за подобряване на качеството на обучение и тренировка в научен аспект. В тази връзка научно-изследователската работа на Департамента значително се увеличи, както по обем на научно-теоретически и практически, така и популярни публикации и участие в научни конференции.

По инициатива на няколко преподаватели, Департаментът по спорт проведе през 2009 г. Международна научна конференция на тема „Оптимизация и иновации в учебно-тренировъчния процес” с участието на представители от Беларус, Полша и Словакия, както и от университети от Благоевград, Варна, Габрово, Пловдив, Русе и София. Тази конференция се превърна в традиционна и днес в Петата международна конференция с наименованието „Съвременни тенденции на физическото възпитание и спорта” участват над 60 автора от България, Беларус, Албания, Македония, Сърбия и др. По време на конференцията се провежда и кръгла маса с тема актуална за спорта и образователния процес. Обсъжданията и решенията от този ежегоден форум се представят в Меморандум, чрез който се информира

академичната общественост и изпълнителната и законодателна власт за проблемите на университетския и училищен спорт.

В рамките на четиригодишния период бяха издадени 2 броя годишници на Департамента по спорт и ежегодно сборник от научната конференция. Бяха издадени 2 бр. монографии, 1 бр. книга и 1 методическо ръководство. Под печат в момента са 1 бр. сборник и 2 бр. монографии. Предстоят да се отпечатат през 2014 г. и са заявени 3 бр. монографии, във връзка с планирането на 3 бр. конкурси за доцент.

През 2012 г. бяха защитени шест докторски степени – гл. ас. Антон Хиджов (ФНПП), ас. Георги Игнатов (НСА), гл. ас. Ирен Пелтекова (ФНПП), гл. ас. Боряна Туманова (ФНПП), ас. Костадин Костов (ФНПП) и гл. ас. Евгени Йорданов (ФНПП).

През 2012 г. са зачислени за защита на научна степен „доктор“ на самостоятелна подготовка двама колеги – гл. Ас. Елисавета Михайлова и Ивайло Прокопов. През 2013 г. бе зачислен и гл.ас. Филип Шабански към Стопанския факултет. Предстоят да бъдат зачислени, поне още трима преподаватели.

Проектна дейност:

През 2009-2013 г. Департаментът по спорт спечели и осъществи научни проекти към НИС на СУ, които са с много ниски финансови възможности, но в известна степен подкрепиха дейността ни.

Направиха се и други опити за спечелване на проекти в областта на науката и спорта, усъвършенстване на учебните програми и връзка с бизнеса, но за съжаление не бяха подкрепени финансово, въпреки че някои от тях бяха одобрени.

Основният проект, който финансира част от нашата спортно-състезателна дейност е участието ни в проект по 129 постановление на Министерския съвет.

Спортно-състезателна дейност:

Част от работата на преподавателите по спорт е и подготовка и участие на представителните университетски отбори в различни по ранг спортни прояви (университетски, държавни, международни).

През отчетния период можем да се похвалим с олимпийски, световни и европейски постижения, въпреки финансовите проблеми и недостатъчната спортна материална база за Софийския университет.

Колегите гл. ас. д-р Антон Хиджов и гл.ас. д-р Боряна Туманова спечелиха на Олимпийските зимни и летни игри – „Спешъл Олимпикс” със своите състезатели (хора с умствени затруднения) повече от 10 златни, 3 сребърни, 5 бронзови медала.

Достойно се представиха и незрящите студенти, спортуващи джудо с участието си в Световни първенства и Олимпийски игри и завоювани два бронзови медала.

Департаментът по спорт подпомага спортната дейност на незрящите студенти (голбал, шах). Отборът по голбал завоюва трето място на Европейското първенство в Португалия.

Студентите, състезатели от представителните отбори на Университета по различни спортни дисциплини, спечелиха призови места в студентските първенства, а отборни шампиони сме по плуване, спортно ориентиране, джудо, лека атлетика, катерене и сноуборд.

Освен това някои отбори участват и в държавните първенства като отборите по волейбол, баскетбол, джудо и фехтовка.

Отборите по волейбол, баскетбол, плуване и футбол (мъже и жени) на Софийския университет участваха в Международни студентски форуми в Италия, Сърбия и Турция, където се класираха на престижни места. В тези форуми участие взе и мажоретният отбор на СУ "Св. Климент Охридски", който стана първият български студентски отбор, завоювал купа в състезание за мажоретни танци. Мажоретният отбор участва във всички спортни събития и празници на Университета и популяризира дейността на Департамента по спорт чрез изяви в различни медии.

Традиционно (вече пети пореден път) Департаментът по спорт организира международен турнир по плажен волейбол по време на спортния лагер на СУ през септември във ваканционно селище Лозенец, Бургаско. Към организираните от Департамента плажен волейбол, плажен футбол и плажен корфбол от 2012 г. започна да се организира и турнир по плажен тенис.

Друг превърнал се в традиционен е турнирът по джудо, единствен по рода си в България за мъже и жени в двете форми – шиай и ката.

Всяка есен и пролет се провеждат вътрешни университетски първенства, а от 2012 г. организираме турнир „За купата на Ректора“, нов по формат вътрешно-университетски турнир, в който победители са последователно Юридическия факултет и Факултета по начална и предучилищна педагогика.

Традиционно в края на годината и по повод на патронния празник на Софийския университет, Департаментът по спорт награждава най-добрите студенти-спортисти за изминалата година. На този форум „Спортист на годината“ ръководството на Университета и

Департаментът по спорт награждават малка част от най-добрите студенти-спортисти, които са завоювали призови места от международни, държавни, студентски и вътрешни университетски състезания и турнири. В събитието биват привлечани и спонсори, които подпомагат нашата дейност. Заслуги за привличане на спонсори имат преподавателите Георги Игнатов, Петър Колев, Анжелина Янева.

Департаментът може да се гордее с преподавателите си и техните изяви:

✓ Състезателна дейност: Тихомир Димитров - национален състезател по ледено катерене и алпинизъм е 4 пъти държавен шампион по ледено катерене и 1 път държавен шампион и 2 пъти вице-шампион по алпинизъм; бронзов медалист от световна купа по ледено катерене, което е най-добро класиране на българин в историята, като през годините е бил на 7-мо (2010), 10 -то (2012), 6 -то (2013) място; участник е в експедиции в Алпите, с изкачвания от най-висока трудност.

✓ Съдийска дейност: гл.ас. д-р Георги Игнатов е съдия категория „А“ по футбол с прекрасни изяви на футболните терени; Ивайло Прокопов и Филип Шабански са съдии по джудо и фехтовка; единствените в България съдии по джудо за ката са Емил Прокопов, Анжелина Янева, Валерия Луканова и Ивайло Прокопов.

✓ Организационна: Людмил Симов е член на УС на Асоциацията за университетски спорт, а Георги Игнатов е председател на техническата комисия в АУС; Ирен Пелтекова, Георги Игнатов, Анжелина Янева, Боряна Туманова са координатори на методичните обединения по вид спорт към АУС;

✓ Членство и участие в комисии, жури и редакционни колегии и научни форуми : Анжелина Янева участва като член на научно жури в СУ,

НСА и др. за защита на докторантури и хабилитиране, редакционни колегии (сп. „Професионално образование”, сп. „Джудо”, Международни научни форуми – УНСС, ВТУ, СУ – ФП), Асоциация на професорите от славянските страни, комисии по образованието и спорта и др.

✓ Членство в: Български федерации – фехтовка, волейбол, джудо; АУС – СК ”Академик – СУ”

✓ Членство в проектни дейности – ФСФ, ФНПП.

✓ Методическа и практическа подкрепа на хората с увреждания – Антон Хиджов, Боряна Туманова, Валерия Луканова, Ивайло Прокопов, Анжелина Янева и др.

Рекреативна дейност:

Една от основните дейности на Департамента по спорт е организиране и провеждане на *спортни лагери* за студенти и деца на преподавателите и служителите от Университета. Тези лагери са реална възможност за подготовка на представителните университетски отбори за предстоящи състезания от държавния и студентския спортен календар, а децата се обуват по различни видове спорт.

Благодарение на участието ни в проект по 129 ПМС се обезпечават участието на студентите от представителните отбори в летния лагер, които средства пристигат доста късно и не могат да развият голяма част от дейността ни. Но макар и недостатъчни, като средства за цялостната ни дейност, благодарение на проекта се осъществява подготовка на представителните отбори за предстоящата учебна година.

Зимните спортни лагери се финансират самостоятелно от студентите, което налага да се проучат възможности за включване на спортните лагери в учебните планове на факултетите като учебно-

спортни практики, което ще регламентира не само нашата дейност, но и ще подкрепи финансово студентите.

За съжаление Университетът няма собствена спортна база на море и планина и ползва такава при определени финансови условия. Липсата на база ограничава възможностите за разширяване на спортната дейност сред студентите, както и сред преподавателите, служителите и техните деца.

В Центъра по кинезитерапия се провежда лечение и профилактика на студентите от представителните отбори и на преподавателите, служителите и техните близки.

В Спортно възстановителния център в 52ри блок, също се провеждат възстановителни процедури с натоварване, според видовете увреди или възстановяване след травма и бременност.

Спортна база:

Най-големият проблем на Департамента по спорт е липсата на собствена спортна база и достатъчно средства, което не само затруднява, но и ограничава реалните възможности за реализиране на учебно-спортната дейност на Департамента.

Софийският университет не разполага с необходимата собствена спортна база, предвид големия брой студенти, спортуващи в Университета. Департаментът по спорт ползва две маломерни спортни зали в Биологическия факултет №№ 1 и 2, Спортен рехабилитационен център и Стена за катерене в Ректората, Спортновъзстановителен център в 52ри блок, Студентски град и тенис кортове в двора на Физическия факултет.

Проблеми естествено има като:

✓ Кортовете за тенис са с неизяснен статут, въпреки прекратения договор за съвместно ползване и реално не се стопанисват от СУ, а още по-малко от Департамента по спорт. Освен че не са узаконени, какъвто бе ангажиментът по договора с ползвателите, няма изградени съблекални и помещение за преподавателски кабинет.

✓ Необходимост от ремонт на уредите и залата в 52ри блок;

✓ Покривната конструкция в Биологическия факултет е най-големия проблем и за двата спортни салона. Може да се отбележи като положителна стъпка в посока спортна база съвместната дейност и ремонта на Спортен салон №2 в сградата на Биологическия факултет. Така облагородена, залата стана апетитен залък и започнаха атаки към Департамента по спорт.

✓ Необходимост от ремонт в Центъра по кинезитерапия;

✓ Подобряване на условията на стената за катерене;

✓ Липса на зали за провеждане на курсове по видовете спорт и т.н.

Ръководството на Университета не полага достатъчно усилия за подобряване на условията на малкото съществуваща спортна база. Вместо това серазпространяват неверни слухове за злоупотреби и частни цели от страна на Департамента, което са „меко“ казано, лъжи. Напротив, преподавателите с лични усилия и средства се стремят да поддържат базите, така че да могат да се ползват от студентите (последните две години, по данни от онлайн системата са над 5 500 бр.).

Във връзка с големия брой спортуващи студенти за нуждите на спортната дейност на Университета се ползва наемна спортна база: Спортен комплекс „Академик, жк „Гео Милев“; фитнес център и басейн

на ст. „Академик” – IV км, собственост на Министерството на спорта. Тази база се ползва и от студентите специалисти по «Физическо възпитание и спорт» (ФНПП).

Никакви действия не се предприемат за завършване на многофункционалната спортна зала на СУ с 3 500 седящи места за зрители в жк «Гео Милев». За съжаление, въпреки че е завършена в общ вид, не е пусната в експлоатация и до днес. Според екипа на Департамента по спорт, залата може поетапно да бъде изградена и ползвана, като би носило определени приходи.

Предлагаме на ръководството на Университета, като първи стъпки в създаването на спортна база, да се усвоят неизползвани помещения в отделните сгради на СУ. Имаме разрешението на деканските ръководства на някои факултети за ползване на помещения, които да се ремонтират и пригодят за спортни дейности за студентите и преподавателите на Университета.

Други дейности:

Департаментът по спорт развива и други дейности като:

✓ Организиране и провеждане на спортни празници, вътрешни първенства, турнири, кросове и курсове;

✓ Спортист на годината – тържествено награждаване на най-добрите студенти-спортисти на СУ;

✓ Международна научна конференция;

✓ Тържественото шествие на Софийския университет, по случай честването на 125 годишнината от основаването на Университета, главен координатор Ирен Пелтекова;

Някои от дейностите са със съдействието на Студентския съвет, с който от близките няколко години осъществяваме съвместна дейност, за разлика от предното ръководство на Съвета.

През отчетния период бяха сформирани комисиии по различни дейности с цел сплотяване на колектива, разширяване на обхвата на дейностите, подобряване на общата спортна култура и рекламно-информационна дейност. С малки изключения комисиите не осъществиха своите дейности.

Въпреки усилията ни за своевременно поднасяне на необходимата информация, изготвяне на информационни бюлетини (брошури), обяви и т.н., резултатите са недостатъчни. Отговорниците по внасяне на информацията не се отнасят винаги сериозно към проблема. В тази връзка трябва да се отбележи отговорното отношение и постоянство на секретаря на Департамента по спорт – Станислава Стоименова, която за кратко време навлезе в работата на секретар, но попълни тази и други ниши, които не са включени в нейните задължения.

Такова е и отношението на повечето колеги. Макар и предприетите стъпки в тази посока, все още голяма част от студентите, преподавателите и служителите на Университета не са запознати с нашата дейност, не знаят за нашите инициативи.

Библиотеката със спортна и методическа насоченост за нуждите на Департамента по спорт увеличи книжния си фонд и много преподаватели ползват услугите ѝ под вещото ръководство на Фанка Благоева. Фани Благоева подпомага и публикационната дейност (корекция и редакция) на преподавателите от Департамента.

Финансиране:

Първите няколко година от отчетния период бяха трудни за Департамента, както и за Университета като цяло. Липсата на бюджет затруднява изключително много дейността ни, когато и Университетът няма възможности.

Усилията ни за обезпечаване на учебно-спортните, научни и състезателни дейности, са в определена степен резултатни, що се отнася до *увеличаване* на приходите от курсове, СДК и други дейности, както и изкарване от бюджета на Департамента на средствата за наеми и вкарването им Общоуниверситетската партия.

Проблеми, обаче все още има, като:

✓ За втора поредна година определените за ремонти 6 000 лв. няма да се усвоят, поради субективни фактори, но не от страна на Департамента по спорт.

✓ Няма предвидени средства за ДМА.

✓ Няма планирани средства за командировки в чужбина.

✓ Няма планирани средства за компютри и др. технологии.

✓ Закупуване на спортни пособия и материали – спечелилите обществена поръчка фирми предлагат стоките си на двойна цена и/или занижено качество.

Но не може да се подмине положителният факт, че няма спрени средства за командировки, свързани с нашата дейност – спортно-състезателна, рекреативна и научно-преподавателска.

Този доклад не може да представи цялата дейност на Департамента по спорт за този дълъг период, но в общи линии се опитва да очертае най-важните събития с цел да се очертаят и предложат

насоки и потърси вярната посока за развитие на Департамента през следващите четири години.

Въпреки това може да се обобщи, че за изтеклия мандатен период целият екип на Департамента по спорт на СУ е работил професионално и със сърце, в крак с всички изисквания на модерното съвременно общество и с идеята за надграждане на създаденото в името на българското образование и здравето на нашите студенти, въпреки трудностите, които среща като държавната политика на България, която не е насочена към бъдещето на нацията ни.

Уважаеми колеги,

Изказвам голяма благодарност на колегите, които се включиха активно и отговорно в дейностите на Департамента по спорт.

Благодаря на всички колеги за разбирането и подкрепата и за всичко, което правите за развитието и доброто име на Департамента по спорт.

22.10.2013 г.

доц. д-р Анжелина Янева,

Директор на Департамент по спорт